

Uchwała Nr 715/2016
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 8 grudnia 2016 r.

w sprawie wniosku Politechniki Lubelskiej o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku matematyka prowadzonym na Wydziale Podstaw Techniki na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwala, co następuje:

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię Zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku **Politechniki Lubelskiej** o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku matematyka prowadzonym na Wydziale Podstaw Techniki na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim **nie uzasadniają zmiany oceny warunkowej** wydanej Uchwałą Nr 531/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 15 września 2016 r.

W Uchwale Nr 531/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej sformułowało następujące zarzuty:

1. Kryterium jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia otrzymało ocenę „znaczaco”, ponieważ stwierdzono nieprawidłowości systemu punktacji ECTS oraz nieprawidłowości w procesie dyplomowania. Analiza losowo wybranych 15 prac dyplomowych, licencjackich i magisterskich, wykazała, że oceny wystawiane przez opiekunów i recenzentów są zawyżane. Stwierdzono również wysoki odsetek opracowań niespełniających norm jakościowych stawianych pracom dyplomowym.

Z odpowiedzi na raport wynika, że Uczelnia rozpoczęła wdrażanie działań naprawczych. Przedstawiono korektę punktacji ECTS z wyjaśnieniem, że w przypadku przedmiotów ukierunkowanych na zastosowania w naukach społecznych i ekonomicznych (*podstawy normalizacji, matematyka finansowa, matematyka ubezpieczeń na życie, ...*) 20% ECTS przypisuje się do tych nauk. Przypisanie takie nie jest właściwe, gdyż przez analogię motywacja, którą kieruje się Uczelnia umożliwiłaby umieszczenie w grupie tak przypisanych przedmiotów również *rachunku prawdopodobieństwa, statystyki matematycznej* i innych. W odniesieniu do kwestii procesu dyplomowania Uczelnia zadeklarowała dokonanie analizy problemu przez właściwe ciało kolegialne, a także uwzględnianie przy ocenie prac, oprócz zawartości merytorycznej, aspektów takich jak systematyczność i zaangażowanie studenta. Wyniki tych działań będzie można ocenić w toku kolejnej wizytacji w roku akademickim 2017/2018.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, że podjęła szereg działań naprawczych zmierzających do uporządkowania punktacji ECTS. W szczególności, przebudowano blok związany z przedmiotami humanistycznymi i społecznymi, usuwając z niego przedmioty ukierunkowane na zastosowania matematyki w naukach społecznych

i humanistycznych oraz wprowadzając przedmioty dedykowane. Odnosząc się do zarzutu związanego z nieprawidłowościami w procesie dyplomowania Uczelnia poinformowała, że wprowadzono system antyplagiatowy (Zarządzenie Nr R-63/2015 Rektora Politechniki Lubelskiej z dnia 25 listopada 2015 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 października 2015 roku). Podjęto także działania zmierzające do ujednolicenia wymagań stawianych pracom dyplomowym. Efektem tych działań jest wprowadzenie regulaminu zawartego w dokumencie *System oceny prac dyplomowych na kierunku „matematyka” prowadzonym w Politechnice Lubelskiej*.

Stanowisko Prezydium PKA

Blok przedmiotów humanistyczno-społecznych został zmodyfikowany zgodnie z zaleceniami PKA. Liczba punktów ECTS w ramach zajęć z obszarów nauk humanistycznych i społecznych spełnia wymagania określone w § 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370). W odniesieniu do kwestii procesu dyplomowania Uczelnia wprowadziła system antyplagiatowy oraz regulamin wewnętrzny zawarty w dokumencie *System oceny prac dyplomowych na kierunku „matematyka” prowadzonym w Politechnice Lubelskiej*. Ma on na celu ujednolicenie wymagań wobec prac dyplomowych poprzez uwzględnianie przy ich ocenie, oprócz zawartości merytorycznej, aspektów takich jak systematyczność czy zaangażowanie studenta.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**, co uzasadnia zmianę oceny spełnienia kryterium pierwszego oceny programowej na „w pełni”.

2. Kryterium liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia w przypadku studiów drugiego stopnia otrzymało ocenę „znaczaco”, ponieważ stwierdzono brak w minimum kadrowym jednego samodzielnego nauczyciela akademickiego, legitymującego się dorobkiem naukowym w dziedzinie nauk matematycznych, w dyscyplinie matematyka. Ponadto w dotychczasowej polityce kadrowej władz zabrakło orientacji na intensyfikację badań naukowych z zakresu matematyki i podnoszenie kwalifikacji naukowo-badawczych kadry nauczającej. Z odpowiedzi na raport wynika, że Uczelnia włączyła do minimum kadrowego kolejnych dwóch nauczycieli akademickich, jednak żaden z nich nie może być zaliczony do tego minimum. Szczegółowe informacje zawiera Załącznik do Uchwały.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia argumentuje, że „...pominięcie Pana Prof. dra hab. (...) jako osoby zaliczonej do minimum, z uzasadnieniem, iż nie posiada dorobku w dyscyplinie „matematyka”, jest dla nas zupełnie niezrozumiałe. W okresie sporządzania odpowiedzi na raport (lipiec 2016) w bazie MathSciNet odnotowano 18 prac matematycznych Profesora (...), co skrupulatnie przekazano w odpowiedzi na raport ZO. Obecnie baza MathSciNet wykazuje 21 prac matematycznych Pana Profesora, których wykaz przesyłamy w załączeniu. Tymczasem odmowa zaliczenia do minimum kadrowego Pana Profesora (...) uzasadniana była brakiem jego publikacji w naukowych bazach matematycznych, w szczególności w bazie MathSciNet. Niezrozumiały jest dla nas fakt, że kryterium posiadania prac naukowych w bazach matematycznych jest kluczowe w stosunku do jednych, a nieistotne w stosunku do innych pracowników

naukowych. Nie chcielibyśmy odnieść wrażenia, że Prezydium PKA zastosowało kryterium obecności prac naukowych w renomowanych bazach w sposób wybiórczy”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła argumenty, które w jej ocenie przemawiają za zaliczeniem do minimum kadrowego nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora wskazanego w cz. II lit. a załącznika do Uchwały. Dorobek tej osoby jest znaczący, dotyczy on fizyki, mechaniki i techniki, w którym to zakresie badawczym obowiązuje język matematyki, a metodologia opiera się na metodach matematycznych fizyki, metodach matematycznego modelowania układów fizycznych oraz zaawansowanych metodach numerycznych. Wyniki prac naukowych w ramach wymienionych specjalności publikowane są często w periodykach o charakterze interdyscyplinarnym, obejmującym zastosowania matematyki w fizyce i naukach technicznych, które są indeksowane w bazach matematycznych. Posiadanie prac w bazach typu *MathSciNet* jest jedynie warunkiem koniecznym, ale niewystarczającym do stwierdzenia posiadania dorobku w dyscyplinie matematyka. W szczególności, prace w/w nauczyciela akademickiego indeksowane w wymienionej bazie, były - według tejże bazy - cytowane tylko raz (od 2007 r.) co świadczy o ich znikomym wpływie na dyscyplinę matematyka. Dorobek tego typu nie pozwala zakwalifikować w/w nauczyciela akademickiego do minimum kadrowego. W efekcie, w minimum kadrowym studiów drugiego stopnia nadal brakuje jednego samodzielnego nauczyciela akademickiego legitymującego się dorobkiem naukowym w dziedzinie nauk matematycznych, w dyscyplinie matematyka.

Szczegółowe informacje dotyczące minimum kadrowego zawiera Załącznik do niniejszej Uchwały.

Część zarzutu dotyczącą braku polityki kadrowej zorientowanej na intensyfikację badań naukowych z zakresu matematyki i podnoszenie kwalifikacji naukowo-badawczych kadry nauczającej należy także **podtrzymać w całości**. O słabej aktywności naukowej świadczy opublikowanie przez 32 nauczycieli akademickich skupionych w dwóch głównych Katedrach Wydziału (Podstaw Techniki i Matematyki Stosowanej) 36 prac w latach 2013-15 oraz brak awansów naukowych w latach 2011-15.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy w całości**, co nie pozwala na zmianę oceny „znacząco” kryterium drugiego oceny programowej.

3. Kryterium jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy otrzymało ocenę „znacząco”, ponieważ działania Wydziału wspierające naukową aktywność studentów studiów drugiego stopnia są niedostateczne. Zastrzeżenia odnoszą się również do niewystarczającego udziału studentów obydwu stopni w krajowych i międzynarodowych programach mobilności. Ponadto zgodnie z art. 202 ust. 8 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Wydział powinien zapewnić bazę materialną do działalności samorządu studenckiego.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia argumentuje, iż „na etapie rekrutacji niemożliwe jest ustalenie realnego zainteresowania kandydatów na studia prowadzeniem w przyszłości badań naukowych oraz uczestnictwem w programach międzynarodowych, w szczególności okresowym studiowaniem poza granicami kraju. Należy podkreślić, że studenci ocenianego kierunku są relatywnie niezamożni (co dostrzeżono w raporcie ZO), zaś matematyczne zainteresowania nie zawsze idą w parze z ciekawością świata

i odwagą niezbędną do podejmowania tego typu wyzwań, w szczególności decyzji o okresowym podjęciu studiów za granicą. Istotny jest fakt, że znacząca większość naszych studentów pochodzi z niewielkich miejscowości i, mimo intensywnej pracy naszych lektorów ze Studium Języków Obcych PL, nie legitymuje się biegłością językową niezbędną do studiowania za granicą”.

W części zarzutu dotyczącej bazy materialnej dla samorządu studenckiego Uczelnia wyjaśnia, że „...samorząd studencki ma zapewnioną bazę materialną, w tym lokalową, chociaż nie znajduje się ona w budynku Wydziału. Stałe wydzielenie w zasobach lokalowych Wydziału pomieszczenia do wyłącznego użytku samorządu prowadziło by do ograniczenia liczby sal dydaktycznych, a w konsekwencji do zwiększenia liczby studentów w grupach, co nie sprzyjałoby jakości kształcenia. Jednak samorząd ma prawo korzystać z każdej, wolnej w danym momencie sali w budynku Wydziału, co sprzyja efektywności wykorzystania pomieszczeń”.

Stanowisko Prezydium PKA

W odpowiedzi na pierwszą część zarzutu Wydział skoncentrował się na wyliczeniu szeregu obiektywnych trudności ograniczających mobilność studentów. Wnioskodawca nie wymienia żadnych działań podjętych przez Wydział, które w efekcie zmierzałyby do przełamania niechęci studentów do korzystania z możliwości jakie oferują np. współczesne programy wymiany studenckiej. W szczególności nie widać żadnej refleksji wiążącej postawy studentów z ich niewielkim zaangażowaniem w badania naukowe i z koniecznością zintensyfikowania działalności naukowej kadry zalecanej w Uchwale Nr 531/2016. Z tego powodu, w części dotyczącej mobilności studenckiej i ich niewystarczającego zaangażowania w badania **zarzut pozostaje w mocy.**

W świetle wyjaśnień Wnioskodawcy, w części dotyczącej zapewnienia bazy materialnej do działalności samorządu studenckiego **zarzut stał się bezprzedmiotowy.**

W związku z częściowym utrzymaniem zarzutu w mocy ocenę „**znacząco**” w ramach kryterium piątego oceny programowej należy **utrzymać.**

4. Kryterium w jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów otrzymało ocenę „**znacząco**”, ponieważ stwierdzono brak dostatecznego nadzoru nad samodzielnością wykonanych prac dyplomowych. Ponadto w Raporcie z oceny funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale Podstaw Techniki Politechniki Lubelskiej brak odniesienia do zawyżania ocen egzaminów dyplomowych oraz ocen prac licencjackich i magisterskich, wystawianych przez opiekunów oraz recenzentów prac. System zapewniania jakości nie zapobiegł również wadliwym procedurom tworzenia programu studiów, m.in. przypisaniu części punktacji ECTS przedmiotów technicznych i matematycznych do grupy zajęć z obszaru nauk humanistycznych lub społecznych.

Stanowisko Uczelni

W odpowiedzi na zarzut Wydział stwierdził, iż „...wskazujemy, że opisane wyżej działania naprawcze (odnoszące się do zarzutu pierwszego) przynoszą skutki ex nunc, więc oczekiwanie na kolejną wizytację z ewentualną zmianą oceny nie wydaje się zasadne”.

Stanowisko Prezydium PKA

Podjęte działania upoważniają do podniesienia oceny dotyczącej kryterium pierwszego. Ich skutki, czyli skuteczność Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na

Wydziale Podstaw Techniki, zwłaszcza w odniesieniu do zarzutu związanego z zawyżaniem ocen egzaminów i prac dyplomowych, można będzie ocenić dopiero w perspektywie co najmniej roku. Wobec powyższego zarzut dotyczący nieskuteczności WSZJK **pozostaje w mocy** co uzasadnia utrzymanie oceny „**znacząco**” kryterium szóstego oceny programowej.

§ 2

Następna ocena programowa kierunku „matematyka” w jednostce wymienionej w § 1 powinna nastąpić w roku akademickim **2017/2018**.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Politechniki Lubelskiej.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Krzysztof Diks

I. Osoby zaliczone do minimum kadrowego:

1. prof. dr hab. **Adam Bobrowski**,
2. prof. dr hab. **Witold Rzymowski**,
3. dr hab. **Waldemar Cieślak**,
4. dr hab. **Leopold Koczan**,
5. dr hab. **Adam Stachura**,
6. dr **Izolda Gorgol**,
7. dr **Anna Kuczmazewska**,
8. dr **Ewa Łazuka**,
9. dr **Dariusz Majerek**,
10. dr **Janusz Szuster**,
11. dr **Paweł Wlaź**,
12. dr **Paweł Zaprawa**,
13. dr **Yaroslav Chabanyuk**.

II. Osoby niezaliczone do minimum kadrowego:

- a. prof. dr hab. **Grzegorz Litak**
Nie posiada dorobku naukowego w dyscyplinie naukowej, do której odniesiono efekty kształcenia.
- b. prof. dr hab. **Mychaylo Paszczko**
Nie posiada dorobku naukowego w dyscyplinie naukowej, do której odniesiono efekty kształcenia.